

هند شروع شد، اما سرنگونی جنگنده هند توسط پاکستان به نوعی خاتمه به مدلی برای تدریس در دانشگاه‌های مطرح جهان تبدیل خواهد شد؛ چراکه از پدیده‌هایی در این قرن رونمایی شده که جهان تا به امروز از آنها به عنوان «عجایب» یاد می‌کند. ممکن است عده‌ای بر این عقیده باشند که عرف سیاست در مقیاس جهانی همین است؛ یک‌روز نطفه‌داعش در زندان‌های عراق و با در هم آمیختن عنصر یعت و القاعده سسر از خاک برمی‌آورد و روزی دیگر در کاخ سفید شخصی مانند ترامپ به‌سوی کار می‌آید که جهان و تمام پیمان‌های سیاسی و حقوقی آن را به حالت تعلیق درمی‌آورد. روزی در سوریه تمام دولت‌های منطقه‌ای و فرمانطقه‌ای براساس منافع و اهدافشان به صورت نیابتی باستمیقت‌وردمی‌کنندوچندی بعد از آن لیبی به عرصه زور آزمایی قدرت‌های غربی، شرقی، عربی و حتی اروپایی تبدیل می‌شود.

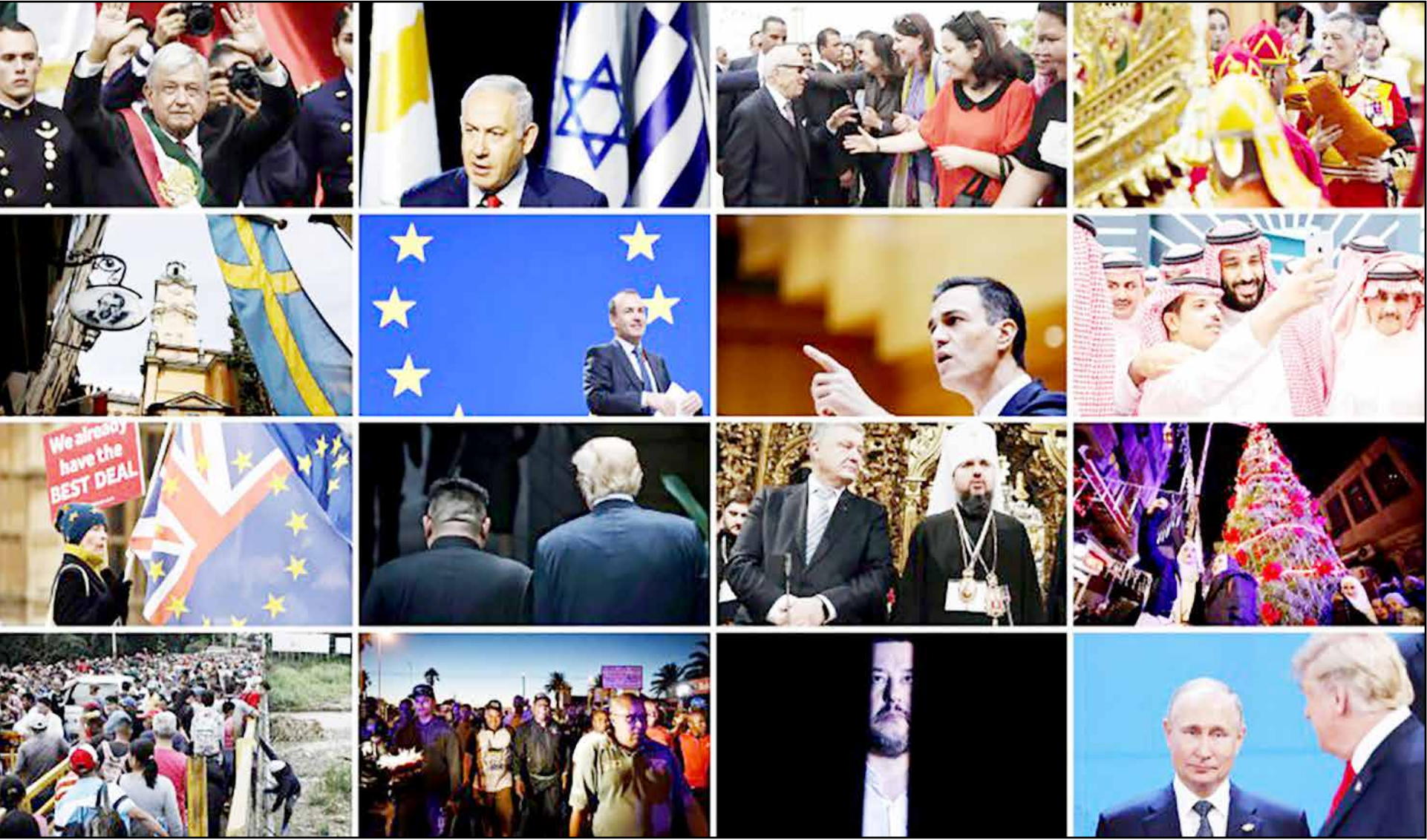
آری، این خاصیت به در نهایت زلای تحولات سیاسی جهان است که یک روز روابط روسیه و ترکیه به خاطر سرنگونی یک جنگنده‌سوخو به پایین‌ترین سطح نزول کرد و چندی بعد رابطه آنکارا و مسکو با خرید سامانه پدافندی اس ۴۰۰ مجدداً وارد ماه غسل خود شدو در اینجا بود که ایالات متحده به دشمن خونی ترکیه تبدیل شد؛ چراکه باز هم در اینجا منافع اقتصادی، سیاسی و نظامی واشنگتن زیر سوال رفت. این مولفه‌ها به خوبی حکایت از تغییر ماهیت و شکل آنی رویدادها در مقیاس جهانی دارد. یکی از بهترسن مدل‌هایی که می‌توان برای تشریح این موضوع نام برد، چهار سال جنگ خونین در یمن است که سعودی‌ها آن را راه انداختند. اینکه در سال ۲۰۱۹ می‌بینیم عربستان سخن از آتش‌بس و مذاکره با انصارالله می‌گوید دقیقاً نشانی می‌دهد که آنها از میدان‌داری ایالات متحده در تمامی عرصه‌های منطقه و فرمانطقه (خصوصاً کشتگری علیه ایران) راضی نیستندو به همین دلیل ریاض تا حدودی در اواخر سال ۲۰۱۹ میلادی سیاست خارجی خود را دستمکش‌پوش کرده. متغیرهای مذکور با دین لبنان و عراق به گونه‌ای دیگر بود. بدون تردید مردم و سیاست‌پویان عراق سال ۲۰۱۹ را تااید به عنوان بهترین ترین سال بودترین سال‌پادشاهی‌پاد خواهند داشت؛ چراکه سال‌پادشاهی‌های مختلف تا جایی پیش رفت که نه تنها بالاتکلیفی سیاسی را به امروز به مردم عراق تحمیل کرده، بلکه خون‌های به ناقح ریخته‌شد که صبر شهروندان در جنوب و حتی در بغداد را البرز یز کرد. همین مدل به صورتی دیگر در لبنان نمایان شد. در دست است که خشونت در بیروت همانند عراق نبود ولی به هر حال به هم ریختگی سیاسی در لبنان ادامه دارد و آینده سیاسی این کشور همچنان در هاله‌ای از ابهام قرار دارد.

افغانستان هم همین وقایع تلخ را در سال ۲۰۱۹ شاهد بود. طالبان و آمریکایی‌ها در قشمر ۱۰ یار یا یکدیگر به سر میز مذاکره نشستند اما تا به این ساعت هیچ اتفاق مثبتی در فاز سیاسی و میدانی رخ نداد و حتی دامنه عملیات‌های طالبان زیاد تر شده است.

این در حالیت که بر گزای انتخابات ریاست‌جمهوری همچنان اوضاع رو به راه نشده و مشارکت پایین مردم در انتخابات و مشارکت پایین مردم در دولت‌اشرف غنی ناراضی هستند. کمی آنطرف‌تر، یعنی در مرزهای پاکستان و هند یکی از خطرناک‌ترین و البته عجیب‌ترین منازعه سیاسی و نظامی را رخ داد که باعث شد بسیاری از تحلیلگران، ۲۰۱۹، سال‌شروع یک منازعه هسته‌ای خطرناک میان دو قدرت اتمی در منطقه شبه‌قاره و جنوب آسیا بنامند. این منازعه اگر چه باواکنش هند به عملیات‌انتحاری «جیش محمد» علیه اتوپوس نظامیان

پرونده «توسعه ایران» از مهمترین تحولات سال ۲۰۱۹ میلادی

جهان در چنبره تنش، تروریسم و ترامپ

می‌برده در دنیای واقعی با بازیگران که از هوش و محاسبات فوئتری برخوردار به کار گیرد.

بخش زیادی از آنها برحای خودساخته و عمدی بود تا فقط اضمای سارااک اوپاما نخستین رئیس‌جمهوری سایه‌پوش آمریکا از زیر توقافنامه‌ها حذف شود اما ترامپ هرگز تصور نمی‌کرد، اصلاح یا احیای تواقی‌های پیشین که حاصل ساعت‌ها مذاکره است، به آسانی برهم‌زدن آنهاست.

کره شمالی

میانجیگری‌های کره‌جنوبی سبب شد تا ترامپ بتواند مذاکرات ا دست‌رفته با پیونگ یانگ را در فوریه به‌تجداد و برای آن منطقه خارج‌کرد اما اندکی بعد، به‌بهانه محافظت

سپتامبر(شهرپرومهر) به حضور ستر، طالبان در آمریکا و انجام دباری در کمپ دیوید منجر شده‌بود که تداوم خشونت و سرخرمن دادولغو تحریم‌ها را به برچیده‌شدن کامل تجهیزات هسته‌ای کره‌شمالی و خلع سلاح آن منوط کرد. این مساله از سوی کیم به‌شدت رد شد زیرا حیات کره شمالی به این توانایی‌هایستکی دارد. روسیه و چین نیز بر لزوم اقدامات متناظر و کام به‌کام از سوی کره شمالی، آمریکا و شورای امنیت تاکید کردند و خواستار آن شدند که به‌ازای کاهش تحریم‌ها

به‌تجداد و لغو تحریم‌ها را به برچیده‌شدن کامل تجهیزات هسته‌ای کره‌شمالی و خلع سلاح آن منوط کرد. این مساله از سوی کیم به‌شدت رد شد زیرا حیات کره شمالی به این توانایی‌هایستکی دارد. روسیه و چین نیز بر لزوم اقدامات متناظر و کام به‌کام از سوی کره شمالی، آمریکا و شورای امنیت تاکید کردند و خواستار آن شدند که به‌ازای کاهش تحریم‌ها

روزی که ترامپ راقبته‌های انتخاباتی سال ۲۰۱۶ را به پایان رساند، سرخوش از آن بود که «هتر معامله» می‌داند و می‌تواند زنده بماند؛ در معاملات املاکی به کار

آمریکای لاتین: کودتای مردم

شیلی

نا‌آمی‌های اخیر شیلی از ۱۸ اکتبر (۲۶ مهر) در اعتراض به افزایش بهای بلیت مترو آغاز و به تدریج به مخالفت با وضعیت اقتصادی در کشور منتهی شد که پیامد آن غارتگری، آتش‌افروزی و درگیری‌های روزانه بین معترضان و نیروهای پلیس بود. معترضان به دستمزدهای پایین، هزینه‌های بالای بخش آموزش و بهداشت و شکاف عمیق بین فقیر و غنی در کشوری اعتراض دارند که از نظر سیاسی و اقتصادی تحت سلطه چند خانواده قدیمی و نخبه است. این بدترین بحران سیاسی شیلی در سه دهه اخیر محسوب می‌شود. براساس آمارهای اعلام شده در پشش از آغاز سال جدید میل‌باد، سه هزار و ۳۵۷ نفر در اعتراض‌های شیلی زخمی شدند. به دنبال تداوم اعتراض‌ها در شیلی، رئیس‌جمهوری این کشور با برگزاری همه‌پرسی درباره تغییر قانون اساسی این کشور موافقت کرد. تغییر آن یکی از خواسته‌های اصلی معترضان است که در طول دو ماه گذشته تجمع‌های گسترده‌ای را علیه دولت بر گزار کرده‌اند. قرار است این همه‌پرسی ۲۶ آوریل ۲۰۲۰ (هفتم اردیبهشت ۱۳۹۹) برگزار شود. معترضان در شیلی همچنان بر تداوم اعتراض‌ها تاکید دارند و به نظر می‌رسد دولت سانتیاگو مجبور به برآورده کردن مطالبات آنهاست؛ در غیر این صورت در کنار جدید میسلا‌دی نیز به احتمال زیاد این کشور شاهد ادامه اعتراض‌ها خواهد بود.

بولیوی

پس از اعلام نتایج نهایلی انتخابات ریاست‌جمهوری در بولیوی و باوجود تأیید دادگاه عالی انتخابات، مخالفان مورالس اعلام کردند این نتایج را ناعادلانه می‌دانند. به همین دلیل، به دستور دادگاه، مورالس از سمت خود استعفا داد و دولت مورالس به رهبری مائو گوتس، رئیس‌جمهوری جدید شد. مورالس در ۲۸ مهرماه (۲۰ آذر) با معرفی اعلام و انتخابات دوباره برگزار شد. سرانجام یکشنبه ۱۹ آبان‌ماه (۱۰ نوامبر) با دخالت ارتش بولیوی، مورالس مجبور به استعفا شد و در نظری تونیو گونزالس، استعفاي خود را تقدیم می‌کند تا برادران و خواهران کارمند دولت هدف حملات و تهدیدات قرار نگیرند. سه دنبال استعفاي مورالس، سنانور پلندی‌های جولان‌اشغالی به رژیم مهبویستی پسندده که که حتی از سوی سازمان ملل و متحدان اروپایی او تا ییذ بدست آمده است.

از نگاه تحلیلگران آمریکایی، با پایان یافتن سال ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰، به نظر می‌رسد ترانزیت انتخاباتی باره‌مساله خروج نیروها از کشور ترامپ مطرح و حتی در یک مرحله تعدادی از نیروها که ترامپ می‌خواهد تا هر گونه انتقام به تیانجی باروسیه را از خود برطرف کند و در این راه، اقداماتی انجام می‌دهد که نماد خصومت با مسکواشد.

از جمله این اقدامات خروج از پیمان موشک‌های هسته‌ای ماینبرد بود که در فوریه (بهمن-اسفند) ۲۰۱۹، ترامپ دستور خروج از آن را صادر کردو به این ترتیب، دور جدیدی از رقابت‌های تسلیحاتی و همچنین حرکت به سمت مدرنیزه کردن این تسلیحات کشتار جمعی را آغاز کرد. پیمان استراتژ نیز در سال ۲۰۲۱ به پایان می‌رسد و با گذشت چند نشست بین هیات‌های کارشناسی آمریکا و روسیه، هنوز مشخص نیست سرانجام آن چگونه خواهد بود. با این حال، حضور پرنگ روسیه در مقادلات بین‌المللی و ابفای نقش محسوس به ویژه در برابر برنامه‌های همچون عزل بولتون و مقام‌های پنتاگون نیز روزهای خوبی را برای ترامپ در سال ۲۰۱۹ رقم نزد.

علاوه بر این مسائل، بسیاری از خبرنگاران و حتی یکی از جامعه حقوق‌دانان، نخبگان سیاسی و همچنین اساتید دانشگاه‌ها به دشمنان ترامپ تبدیل شده‌اند. علاوه بر این موضوع جامعه اطلاعاتی آمریکا هم پس از اجرای اوکران گیت به دنبال آن هستند تا بتوانند علیه‌حاکم کاخ سفید «فیم‌پن‌ان» را مهندسی کنند.

این در حالیت که شمار کشته‌شدگان بااوسلافت در راهبری افراد جوان به کمتر از بالاترین حد از سالال ۱۹۷۰ تاکنون رسیده است. مهمترین موضوع اعتراضات در این کشور، فقر و محرومیت است. سازمان‌های اصلی کارگری، کشاورزی و دانشجویی، سیاست‌های دولت این کشور به دنبال «کاهش بودجه مستمری‌گیری، افزایش سن بازنشستگی و به خدمت گرفتن افراد جوان به کمتر از میانگین دستمزد» است. بسا توجه به اینکه کلیماپس از مدت‌ها در سال ۲۰۱۹

مهمترین تحولات سال ۲۰۱۹ در عرصه سیاست داخلی آمریکا

رایباید استیضاح ترامپ دانست. این موضوع نه تنها برای او و جمهوریخواهان ارزش انتخاباتی و همچنین حیثیتی دارد بلکه باعث شد آمریکای ترامپ برای شهروندان این کشور و همچنین سایر کشورها به یک کار تل جرایم مجرمانه تبدیل شود که زدو بده‌های روزمره آن بسیار مهم‌تر از اظهار نظرهای پشت تریبون است

شیلی

نا‌آمی‌های سیاسی را تجربه کرده، خطر بی‌ثباتی‌های بیشتر در صورت نارضایتی‌های دوباره معترضان در این کشور در سال ۲۰۲۰ وجود دارد.

ونزوئلا

ونزوئلا در دو سال اخیر سخت‌ترین شرایط سیاسی و اقتصادی چند دهه اخیر خود را تجربه کرده‌است. این کشور که از زمان حضور دونالد ترامپ در مسند ریاست‌جمهوری آمریکا با شدیدترین فشارها و تحریم‌های واشنگتن مواجه شده، در دو سال اخیر توانسته در برابر این فشارها مقاومت کند. شرایط مساعد اقتصادی ونزوئلا زندگی را برای مردم این کشور به شدت سخت کرده و سبب مهاج